

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 318/2018-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti GEODETICCA, s. r. o., Floriánska 19, Košice, zastúpenej advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Matej Kukura, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti GEODETICCA, s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016 porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky j e p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti GEODETICCA, s. r. o., trovy konania v sume 363,79 € (slovom tristošesťdesiatri eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet jej právnej zástupkyne IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti GEODETICCA, s. r. o., Floriánska 19, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Matej Kukura, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v postavení žalobkyne v konaní pred Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a v odvolacom konaní pred najvyšším súdom domáhala preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej aj „úrad“) č. 3018-6000/2013-ON/52 z 21. marca 2013.

Týmto rozhodnutím úrad zastavil podľa § 139 ods. 1 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“), ktorý bol v čase rozhodovania orgánu verejnej správy platný a účinný, konanie o námietkach sťažovateľky smerujúce proti podmienkam uvedeným v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania v užšej súťaži na predmet zákazky „Služby súvisiace so zabezpečením prevádzky lietadiel a aparátúr pre snímanie povrchu terénu“ vyhlásenej verejným obstarávateľom Národné lesnícke centrum, T. G. Masaryka 22, Zvolen (ďalej len „kontrolovaný“) vo Vestníku verejného obstarávania č. 14/2013 z 19. januára 2013 pod značkou 907-MUS. Svoje rozhodnutie o zastavení konania o námietkach sťažovateľky úrad odôvodnil tým, že *„sme v konaní nedoložili výpis z obchodného registra našej spoločnosti, z ktorého sa má zistiť, kto je oprávnený konať v mene žalobcu pri podaní námietok“*.

Sťažovateľka uvádza, že *„Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol vo veci samej potom, ako sa žalovaný Úrad pre verejné obstarávanie vyjadril k nami podanému odvolaniu, no jeho vyjadrenie nám už na vedomie nezaslal, pričom z hľadiska vecného sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a odcitoval svoje predchádzajúce rozhodnutie vo veci sp. zn. 8 Sžf/74/2014, ktoré riešilo podobnú vec s tým, že žalobca v tomto konaní namietal, že okolnosť, kto je oprávnený konať za osobu podávajúcu námietky, je možné zistiť z verejne dostupného obchodného registra.“*

Námietky sťažovateľky smerujú proti právnym názorom vysloveným v napadnutých rozhodnutiach správnych súdov. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016 potvrdil rozsudok krajského súdu sp. zn. 6 S 79/2013 z 8. augusta 2014, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľky. Najvyšší súd, rovnako ako úrad a krajský súd, dospel k záveru, že *„oprávnenie podpisovať za navrhovateľa musí byť preukázané dokladom, ktorý musí tvoriť prílohu námietok, z ktorého vyplýva toto oprávnenie konateľa spoločnosti, podávajúcej námietky“*. Keďže najvyšší súd považoval v konaní za jednoznačne preukázané, že doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky podľa § 138 ods. 6 písm. g) zákona č. 25/2006 Z. z. k námietkam pripojený nebol, pričom ide o obligatórnu náležitosť jednoznačne definovanú

zákonom, vyhodnotil závery krajského súdu o dôvodnosti zastavenia konania o námietkach úradom za správne.

Sťažovateľka namieta, že „vzhľadom k uvedenému je postup Úradu pre verejné obstarávanie a následne všeobecných súdov obštruktívny a je potrebné ho považovať za nebezpečný. Ide proti základnému účelu zákona o verejnom obstarávaní, ktorým je efektívne a transparentné nakladanie s verejnými prostriedkami. Neposkytnutie revízie podmienok tohto obstarávania v zákonom predpokladanej forme konania o námietkach na základe procesnej obštrukcie excesívnym výkladom zákonného ustanovenia, je totiž postupom, ktorý dosiahnutiu tohto základného účelu zákona o verejnom obstarávaní bráni.“.

Podľa sťažovateľky napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy vzhľadom na porušenie rovnosti strán konania, ako aj kontradiktórnosti konania a tiež práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to tým, že:

„a) neriešil nedostatok procesného predpisu, na základe ktorého Úrad pre verejné obstarávanie uskutočňoval konanie o námietkach, hoci tento neposkytoval (a ani súčasný zákon o verejnom obstarávaní neposkytuje) dostatočný podklad pre vykonávanie štátnej moci,

b) pred rozhodnutím vo veci samej neumožnil našej spoločnosti vyjadriť sa k vyjadreniu Úradu pre verejné obstarávanie podanému k nášmu odvolaniu, čím bola porušená zásada rovnosti strán, rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania,

c) svoje rozhodnutie oprel len o otázku použiteľnosti či nepoužiteľnosti obchodného registra, nezaoberal sa však účinkami zverejnenia údajov v obchodnom vestníku, a teda jeho rozhodnutie ostalo nepreskúmateľné, keď sa nevyjadril k špecifickým argumentom strany, a

d) svoje právne posúdenie založil na prepiatom formalizme, ktorý ide na úkor účelu zákona, popiera elektronizáciu verejnej správy a prehliada prezumpciu všeobecnej známosti údajov obsiahnutých v Obchodnom registri.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní a právo na rovnosť pred zákonom a súdom v zmysle ust. čl. 12 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky, sp. zn. 8 Sžf/100/2014, porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. septembra 2016, sp. zn. 8 Sžf/100/2014, sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd... je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 363,79 €, ktorú je povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie IURISTICO s. r. o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 318/2018-13 zo 16. mája 2018 sťažnosť sťažovateľky prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky a predsedníčku najvyššieho súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku najvyššieho súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Predsedníčka najvyššieho súdu ústavnému súdu oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Prípisom sp. zn. KP 3/2018-46 z 26. júna 2018 predsedníčka najvyššieho súdu reagovala na výzvu ústavného súdu, v ktorom okrem iného uviedla:

«Najvyšší súd v rámci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného o zastavení konania o námietkach posudzoval, či žalovaný postupoval v súlade so zákonom platným a účinným.

Tak, ako bolo konštatované v judikatúre najvyššieho súdu v prípade verejného obstarávania ide o zo zákona taxatívne vymedzenú obligatórnu prílohu k námietke

uchádzača. Podľa gramatického výkladu tohto ustanovenia má uchádzač okrem iného predložiť aj doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky podľa odseku 6 písm. g), ak nebol predložený kontrolovanému. Najvyšší súd opätovne poukazuje na to, že v zmysle zákona ide o špecifický druh rozhodovania s formálnymi obsahovými náležitosťami, ktoré sú pre posúdenie dôvodnosti námietok uchádzača pre žalovaného rozhodujúce, preto podľa názoru súdu nepostačuje iba prípadný odkaz v rámci dobrej správy na obchodný register, alebo advokátsku komoru. Ustanovenie § 138 ods. 6 písm. g) zákona o verejnom obstarávaní vyžaduje, aby námietky uchádzača obsahovali podpis navrhovateľa alebo osoby oprávnenej konať za navrhovateľa a ust. § 138 ods. 7 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní uvádza, že prílohami námietok je doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky podľa ods. 6 písm. g) zákona o verejnom obstarávaní, ak nebol predložený kontrolovanému.

Nakoľko v konaní bolo jednoznačne preukázané, že doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky podľa ods. 6 písm. g) zákona o verejnom obstarávaní nebol, a zákon túto obligatórnu náležitosť jednoznačne definuje, bol záver súdu prvého stupňa o dôvodnosti zastavenia konania o námietkach podľa § 139 ods. 1 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní správny.

Podľa najvyššieho súdu v zhode s krajským súdom pre právne účely nie je postačujúce len nahliadnutie do výpisu zverejneného obchodným registrom na internete, tak ako to požadoval v žalobe žalobca. Z vyššie citovaných ustanovení zákona o verejnom obstarávaní vyplýva, že oprávnenie podpisovať za navrhovateľa musí byť preukázané dokladom, ktorý musí tvoriť prílohu námietok, z ktorého vyplýva toto oprávnenie konateľa spoločnosti, podávajúcej námietky. Z obsahu predloženého administratívneho spisu žalovaného týkajúceho sa konania o námietkach žalobcu ako i z nesporných tvrdení účastníkov konania vyplýva, že žalobca súčasne s predložením námietok k tomuto podaniu nepripojil doklad vyplývajúci zo zákona, takýto doklad nebol predložený ani verejnemu obstarávateľovi, a preto žalovaný konal v súlade so zákonom, ak konanie o námietkach zastavil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol prihliadnuť ani na námietku žalobcu o použití Správneho poriadku na konanie o námietkach, nakoľko z administratívneho spisu bolo jednoznačne zistené, že predmetná verejná súťaž na predmet zákazky „Služby súvisiace

so zabezpečením prevádzky lietadiel a aparátúr pre snímanie povrchu terénu“, teda za účinnosti zákona platného do 17. 02. 2013.

Najvyšší súd zhodnotil, že spôsob, akým sa prvostupňový súd vysporiadal s relevantným žalobnými námietkami žalobcu v odôvodnení svojho rozhodnutia je postačujúci a súd prvého stupňa náležite a správne aplikoval príslušné ustanovenia právnych predpisov vzťahujúcich sa na predmetnú vec, zodpovedal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia na právne významné námietky žalobcu a realizoval tak jeho ústavné právo na súdnu a inú právnu ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, súčasťou ktorého je aj právo účastníka konania, aby v rozhodnutí súdu boli uvedené dostatočné dôvody, na základe ktorých súd rozhodol vo veci a to aj s prihliadnutím na doterajšiu rozhodovaciu činnosť NS SR v otázke splnenia formálnych náležitosti pri rozhodovaní o námietkach vo verejnom obstarávaní.

Odvolačí súd rovnako preskúmajúc formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia žalovaného nevezhliadol jeho nezákonnosť, keďže žalovaný svoje rozhodnutie náležite a dostatočne odôvodnil.

Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd má za to, že sťažnosť žalobcu je neopodstatnená a jeho práva zaručené v článkoch 46 ods. 1, 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky porušené neboli.»

Prípisom zo 4. júla 2018 ústavný súd v súlade s § 51 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyzval úrad ako účastníka konania v procesnom postavení žalovaného vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 8 SŽf 100/2014, aby sa vyjadril k sťažnosti. Úrad v podaní doručenom ústavnému súdu 13. júla 2018 sťažnosť sťažovateľky považoval za neopodstatnenú. V konkrétnostiach predovšetkým zdôraznil, že „... podľa § 138 ods. 7 písm. c) ZVO predloženie dokladu preukazujúceho oprávnenie podpisovať námietky podľa odseku 6 písm. g) je jednou z obligatórnych príloh k námietkam. Nepredloženie uvedeného dokladu spája ZVO v zmysle § 139 ods. 1 písm. c) ZVO so zastavením konania o námietkach. Z uvedeného dôvodu nie je možné v prípade nepredloženia podstatnej náležitosti námietok vyzvať navrhovateľa na doplnenie jednej

zo základných náležitostí stanovených zákonom, ani Úrad nemôže tento nedostatok nahradiť vlastným skúmaním. V opačnom prípade by ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) ZVO stratilo akékoľvek opodstatnenie. Podľa ZVO procesné podmienky pre meritórne rozhodovanie v konaní o námietkach sú splnené len vtedy, ak podanie obsahuje všetky náležitosti a prílohy podľa § 138 ods. 6 a ods. 7 ZVO. V opačnom prípade úrad postupuje podľa § 139 ods. 1 písm. c) ZVO a rozhodnutím konanie o námietkach zastaví.

Úrad je toho názoru, že argumentáciu sťažovateľa nemožno akceptovať, nakoľko úplne spochybňuje opodstatnenosť ustanovenia § 138 ods. 7 ZVO. Akceptovaním tejto argumentácie by navrhovateľ nakoniec nebol povinný predkladať žiadnu z povinných príloh k námietkam podľa § 138 ods. 7 ZVO, nakoľko Úrad by si tieto skutočnosti mohol overiť vlastným konaním a toto ustanovenie by sa stalo obsolétnym.“.

Na podporu uvedených záverov úrad vo vyjadrení k sťažnosti sťažovateľky poukazuje aj na právne názory najvyššieho súdu (obsiahnuté v rozsudku sp. zn. 1 Sžo 62/2007 z 27. mája 2008, sp. zn. 2 Sžp 9/2011 z 23. marca 2012), ako aj ústavného súdu (v náleze sp. zn. II. ÚS 58/2001 z 31. októbra 2001).

Právna zástupkyňa sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 24. júla 2018 oznámila, že na ústnom pojednávaní v jej veci netrvá, pričom sa v plnom rozsahu pridrižiava argumentov, ktoré podrobne rozobrala v sťažnosti.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľky a predsedníčky najvyššieho súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka predostiera vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu ústavnému súdu štyri kľúčové námietky, ktorými odôvodňuje porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a síce, že

a) nereagoval na nedostatok procesného predpisu, na základe ktorého Úrad pre verejné obstarávanie uskutočňoval konanie o námietkach, hoci v tom čase platný a účinný zákon č. 25/2006 Z. z. neposkytoval (a ani súčasný zákon o verejnom obstarávaní neposkytuje) dostatočný podklad pre výkon štátnej moci,

b) pred rozhodnutím vo veci samej neumožnil sťažovateľke vyjadriť sa k vyjadreniu Úradu pre verejné obstarávanie podanému k je odvolaniu, čím mala byť porušená zásada rovnosti strán, rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania,

c) svoje rozhodnutie oprel len o otázku použiteľnosti či nepoužiteľnosti obchodného registra, nezaoberal sa však účinkami zverejnenia údajov v obchodnom vestníku, a teda jeho rozhodnutie ostalo nepreskúmateľné, keď sa nevyjadril k špecifickým argumentom strany, a

d) svoje právne posúdenie založil na prepíatom formalizme, ktorý ide na úkor účelu zákona, popiera elektronizáciu verejnej správy a prehliada prezumpciu všeobecnej známosti údajov obsiahnutých v obchodnom registri.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistujú zásadné

odlišnosti (m. m. II. ÚS 71/97), čo umožňuje, aby sa ich namietané porušenie preskúmavalo spoločne.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Ústavný súd vo vzťahu k námietkam sťažovateľky a k reakcii najvyššieho súdu na tieto námietky v prvom rade poukazuje na to, že jeho úlohou nie je posudzovať vhodnosť a účelnosť výkladu príslušného právneho predpisu všeobecným súdom. Ústavný súd hodnotí, či v konkrétnej veci uskutočnený výklad právnej normy je ústavne udržateľný, t. j. či nie je arbitrárny (svojvoľný) alebo zjavne neodôvodnený. Rovnako nie je úlohou ústavného súdu zosúladiť rozdielnu judikatúru všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014).

Ústavný súd, poukazujúc na svoje ústavné postavenie, považuje za potrebné zdôrazniť, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom možno

uvažovať vtedy, ak sa jeho názor natoľko odchýli od znenia príslušných ustanovení, že tým zásadne poprie ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma.

Z ústavnoprávneho hľadiska je žiaduce určiť povahu prípadov, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd. V konaní o ústavnej sťažnosti možno za také považovať prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojoľnej aplikácie jednoduchého práva (m. m. I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011). Inými slovami, v prípadoch posudzovania individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je úlohou ústavného súdu preskúmavať príslušné právne predpisy a prax *in abstracto*, ale obmedziť sa, nakoľko je to len možné, na posúdenie konkrétneho prípadu na účely zistenia, či spôsob, akým boli uvedené predpisy interpretované a aplikované, resp. spôsob ako sa dotkli právom chránenej sféry sťažovateľa, viedol k porušeniu ústavy a príslušných medzinárodných zmlúv.

V konaní o námietkach vznesených proti rozhodnutiu úradu o vylúčení uchádzača zo súťaže bola sťažovateľka zastúpená advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Košice, pričom splnomocnenie na zastupovanie v tomto konaní bolo označenej advokátskej kancelárii udelené Ing. Bc. Michalom Černokom, konateľom sťažovateľky, a tvorilo prílohu námietok.

Sťažovateľka vytýka napadnutému rozsudku najvyššieho súdu, že v ňom uplatnený výklad § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. bol príliš formalistický. Najvyšší súd, ako vyplýva z jeho rozsudku a aj následného vyjadrenia, si právny záver o zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu (úradu) vydaného na základe spoľahlivo a náležite zisteného skutkového stavu vytvoril na základe gramatického výkladu označeného zákonného ustanovenia. Dôvodom zastavenia konania o námietkach vznesených proti rozhodnutiu úradu o vylúčení uchádzača – sťažovateľky zo súťaže bola skutočnosť, že neboli splnené všetky zákonné predpoklady, čím pre úrad nastala neodstrániteľná prekážka brániaca rozhodovaniu v konaní o námietkach v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z.

Podľa § 139 ods. 1 písm. a) až c) zákona č. 25/2006 Z. z. úrad zastaví rozhodnutím konanie o námietkach, ak

a) námietky neboli podané oprávnenou osobou podľa § 138 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z.

b) boli podané po lehote podľa § 138 ods. 5 zákona č. 25/2006 Z. z.

c) neobsahujú všetky náležitosti podľa § 138 ods. 6 a prílohy podľa § 138 ods. 7 zákona č. 25/2006 Z. z.

Podľa § 138 ods. 6 písm. g) zákona č. 25/2006 Z. z. námietky doručené úradu musia obsahovať podpis navrhovateľa alebo osoby oprávnenej konať za navrhovateľa.

Podľa § 138 ods. 7 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní prílohami námietok je doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky podľa odseku 6 písm. g), ak nebol predložený kontrolovanému.

Krajský súd vo svojom rozsudku sp. zn. 6 S 79/2013 z 8. augusta 2014, s ktorým sa najvyšší súd ako odvolací súd v napadnutom rozsudku stotožnil, okrem iného uviedol: „... konanie o námietkach je pomerne prísne formalizovaným procesom a absencia zákonom požadovaných náležitostí podaných námietok je dôvodom pre obligatórne

zastavenie konania. Zákon neukladá povinnosť žalovanému pred vydaním rozhodnutia o námietkach žiadať od navrhovateľa doplnenie námietok v prípade absencie niektorej obligatórnej náležitosti určenej zákonom ani iniciatívne si zabezpečiť doklad, ktorého predloženie vyplýva navrhovateľovi. Znamená to, že žalovanému nevyplývala v danom prípade povinnosť osloviť a zabezpečiť si predloženie príslušného aktuálneho dokladu z Obchodného registra Okresného súdu Košice I, pretože pre právne účely nie je postačujúce len nahliadnutie do výpisu zverejneného obchodným registrom na internete, tak ako to požadoval v žalobe žalobca. Z vyššie citovaných ustanovení zákona o verejnom obstarávaní vyplýva, že oprávnenie podpisovať za navrhovateľa musí byť preukázané dokladom, ktorý musí tvoriť prílohu námietok, z ktorého vyplýva toto oprávnenie konateľa spoločnosti, podávajúcej námietky. Z obsahu predloženého administratívneho spisu žalovaného týkajúceho sa konania o námietkach žalobcu ako i z nesporných tvrdení účastníkov konania vyplýva, že žalobca súčasne s predložením námietok k tomuto podaniu nepripojil doklad vyplývajúci zo zákona, takýto doklad nebol predložený ani verejnému obstarávateľovi, a preto žalovaný konal v súlade so zákonom, ak konanie o námietkach zastavil.“

Najvyšší súd sa s odvolacou argumentáciou sťažovateľky vysporiadal tak, že jej nepriznal súdnu ochranu. Vecnú obranu sťažovateľky vo vzťahu k obligátnym náležitostiam námietok v správnom konaní posúdil v zásade iba s poukazom na „zásadné stanovisko“, ktoré už v obdobnej veci zaujal najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 8 Sžf 74/2014 z 26. mája 2016 (ktorého celý text v odôvodnení napadnutého rozsudku opísal a tento tvoril podstatnú a jediná časť odôvodnenia napadnutého rozsudku), podľa ktorého „... bolo totiž povinnosťou žalobcu, resp. predkladateľa námietok predložiť aj výpis z obchodného registra spoločnosti... teda predložením dokladu podľa § 138 ods. 7 písm. c/ zákona (výpis z obchodného registra), ktorým by potvrdil skutočnosť, že osoba, ktorá námietky podpísala, je oprávnená konať za žalobcu, ako štatutár tejto spoločnosti. Nič na tom nemení ani fakt, že tento údaj je verejne dostupný na stránkach obchodného registra.

Tak, ako bolo konštatované v judikatúre najvyššieho súdu v prípade verejného obstarávania ide o zo zákona taxatívne vymedzenú obligátnu prílohu k námietke uchádzača. Podľa gramatického výkladu tohto ustanovenia má uchádzač okrem iného

predložiť aj doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky podľa odseku 6 písm. g/, ak nebol predložený kontrolovanému. Najvyšší súd opätovne poukazuje na to, že v zmysle zákona ide o špecifický druh rozhodovania s formálnymi obsahovými náležitosťami, ktoré sú pre posúdenie dôvodnosti námietok uchádzača pre žalovaného rozhodujúce, preto podľa názoru súdu nepostačuje iba prípadný odkaz v rámci dobrej správy na obchodný register, alebo advokátsku komoru. Ustanovenie § 138 ods. 6 písm. g/ zákona o verejnom obstarávaní vyžaduje, aby námietky uchádzača obsahovali podpis žalobcu alebo osoby oprávnenej konať za žalobcu a ust. § 138 ods. 7 písm. c/ zákona o verejnom obstarávaní uvádza, že prílohami námietok je doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky podľa ods. 6 písm. g/ zákona o verejnom obstarávaní, ak nebol predložený kontrolovanému.“.

V nadväznosti na dosiaľ uvedené ústavný súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že námietky nastolené sťažovateľkou (týkajúce sa prílišného formalizmu pri výklade a aplikácii § 138 ods. 7 zákona č. 25/2006 Z. z.) už boli v inej veci iného sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“) predmetom ústavného prieskumu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 833/2016. V označenej veci ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. III. ÚS 833/2016 z 19. apríla 2017, ktorým vyslovil porušenie sťažovateľom označených práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 74/2014 z 26. mája 2016 v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia úradu č. 6401-6000/2013-ON/105 zo 17. mája 2013, konajúc o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 S 147/2013 z 5. júna 2014.

Rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 74/2014 z 26. mája 2016 (na ktorom založil najvyšší súd sťažnosťou napadnutý rozsudok sp. zn. 8 Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016) vychádza z právneho názoru, v zmysle ktorého bolo povinnosťou žalobcu, resp. predkladateľa námietok predložiť aj výpis z obchodného registra spoločnosti, teda predložiť doklad podľa § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. (výpis z obchodného registra), ktorý by potvrdil skutočnosť, že osoba, ktorá námietky podpísala, je oprávnená konať za žalobcu ako štatutár tejto spoločnosti. Ústavný súd tento právny

názor v náleze sp. zn. III. ÚS 833/2016 z 19. apríla 2017 vyhodnotil ako taký, ktorý je založený na ústavne nekonformnom výklade dotknutých ustanovení právnych predpisov.

Podľa názoru ústavného súdu ani jeden zo správnych súdov neuviedol, na základe čoho dospel k nim uplatnenému výkladu § 138 ods. 7 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní a najvyšší súd ani osobitne neodôvodnil, prečo akceptoval krajským súdom vyslovený záver, že príslušné zákonné ustanovenie vyžaduje predloženie (výlučne) výpisu z obchodného registra, pričom splnomocnenie na zastupovanie udelené advokátovi nie je v konaní o námietkach dostačujúcim dokladom. Ústavný súd nespochybňuje, že doklad preukazujúci oprávnenie podpísať námietky je obligatórnou prílohou námietok, ak tieto nepodpísal sám uchádzač, avšak v rozhodnutiach vydaných vo veci sťažovateľky absentuje logické a koherentné vysvetlenie, prečo nemožno akceptovať splnomocnenie udelené advokátovi ako doklad podľa § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z.

Ústavný súd už aj v minulosti skonštatoval, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (nálež ústavného súdu č. k. IV. ÚS 71/2013-36 z 23. mája 2013). Neprimeraný formalizmus pri posudzovaní procesných úkonov účastníkov konania a prílišný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. Preto, hoci gramatický výklad je legitímnym spôsobom aplikácie práva, je pri jeho použití nevyhnutné dbať práve na to, aby sa nestratil účel právnych inštitútov nielen priamo upravených, ale aj dotknutých spornou normou.

Z uvedených dôvodov ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 833/2016 zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 74/2014 z 26. mája 2016, keďže podľa jeho názoru najvyšším súdom použité právne predpisy neboli interpretované ústavne akceptovateľným spôsobom a pri ich aplikácii došlo k zásadnému popretiu ich účelu a významu. Ústavný súd nemá dôvod spochybňovať svoj už vyslovený právny názor ani vo veci sťažovateľky, na ktorú je vzhľadom na už uvedené nepochybne aplikovateľný.

Za okolností, keď najvyšší súd pri preskúmaní rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 S 79/2013 z 8. augusta 2014 založil svoj potvrdzujúci rozsudok sp. zn. 8 Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016 v podstate len na právnom názore vyjadrenom v „zásadnom stanovisku“ najvyššieho súdu, ktorý bol obsiahnutý v jeho predchádzajúcom rozhodnutí (rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžf 74/2014 z 26. mája 2016) a ktorý už ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 833/2016 z 19. apríla 2017 vyhodnotil ako ústavne neakceptovateľný, nemožno ani napadnutý rozsudok najvyššieho súdu považovať z ústavnoprávneho hľadiska za akceptovateľný a udržateľný, o to viac, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci sa javí ako svojvoľný.

Vo vzťahu k už uvedenému ústavný súd zdôrazňuje, že vo svojej judikatúre dôsledne uplatňuje zásadu ústavne konformného výkladu, ku ktorej sa prihlásil už v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 15/98, v ktorom uviedol: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 ústavy a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou.“ Zásadu prednosti ústavne konformného výkladu ústavný súd uplatňuje aj v konaniach o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pričom zdôrazňuje, že z tejto zásady „vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú teda povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd“ (II. ÚS 148/06, m. m. tiež III. ÚS 348/06, IV. ÚS 96/07, IV. ÚS 200/07, IV. ÚS 209/07, IV. ÚS 95/08 atď.).

Sumarizujúc dosiaľ uvedené, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v posudzovanej veci sťažovateľky postupoval spôsobom, ktorý nekorešponduje spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi účastníkmi posudzovaného súdneho konania, ktoré je základným prejavom

materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, IV. ÚS 182/07) a zároveň aj kľúčovým imperatívom pre ústavne konformný výklad a aplikáciu právnych noriem uskutočňovaných všeobecným súdom.

Za daných okolností, s poukazom na dosiaľ uvedené (prílišný formalizmus pri výklade dotknutého ustanovenia zákona č. 25/2006 Z. z.), bolo podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné, aby sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí otázkou výkladu a aplikácie § 138 ods. 7 zákona č. 25/2006 Z. z. (obligatórne prílohy k podaným námietkam doručované úradu) primeraným spôsobom zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal a svoje právne závery presvedčivým spôsobom odôvodnil, a tým preukázal aj ich ústavnú akceptovateľnosť.

Z uvedených hľadísk ústavný súd považuje napadnutý rozsudok najvyššieho súdu ako nepreskúmateľný, a teda taký, ktorý nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasťou týchto práv je totiž nepochybne aj požiadavka, aby sa príslušný všeobecný súd v konaní právne korektným spôsobom a zrozumiteľne vyrovnal nielen so skutkovými okolnosťami prípadu, ale aj s kľúčovými právnymi otázkami, ktoré ho viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu. Podľa názoru ústavného súdu však napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, uvedené atribúty nespĺňa, a preto je z ústavného hľadiska neakceptovateľný a neudržateľný.

Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za vhodné poukázať na skutočnosť, že jeho závery vyslovené vo veci sťažovateľky nepriamo podporuje aj nová právna úprava obsiahnutá v zákone č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) [ďalej len „zákon o byrokracii“], ktorý je účinný od 1. septembra 2018 a obsahuje taxatívny výpočet informačných systémov

verejnej správy, z ktorých údaje a výpisy nie sú osoby povinné dokladovať v listinnej podobe. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 1 ods. 1 citovaného zákona relevantného v danej veci, podľa ktorého orgány verejnej moci sú pri svojej úradnej činnosti povinné a oprávnené získavať a používať údaje evidované v informačných systémoch verejnej správy a vyhotovovať si z nich výpisy a tieto údaje a výpisy si v nevyhnutnom rozsahu navzájom bezodplatne poskytovať. Takto získané údaje a výpisy, okrem údajov a výpisov z registra trestov, sa považujú za skutočnosti všeobecne známe; tieto údaje a výpisy sú použiteľné na právne účely. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia informačnými systémami verejnej správy na účely tohto zákona sú a) register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci, b) informačný systém katastra nehnuteľností.

Na základe čl. CLIX zákona o byrokracii sa okrem iného s účinnosťou od 1. januára 2019 zmení aj ustanovenie v § 170 ods. 6 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého už nebude ako povinná príloha námietok doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Keďže ústavný súd vyslovil, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu boli porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo potrebné zrušiť tento rozsudok najvyššieho súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a vrátiť mu vec na ďalšie konanie pre účely opätovného prerokovania a rozhodnutia (bod 2 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd s ohľadom na uvedené osobitne zdôrazňuje, že v ďalšom postupe bude najvyšší súd viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými najmä v II. časti tohto nálezu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Najvyšší súd bude tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka namietala porušenie svojich práv podľa ústavy a dohovoru aj neumožnením vyjadriť sa k vyjadreniu úradu podanému k jej odvolaniu, „*čím bola porušená zásada rovnosti strán, rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania*“. Za okolností, keď ústavný súd sťažnosti vyhovel a vyslovil porušenie práv sťažovateľky, zároveň zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, bolo už bez právneho významu, aby vyhovel explicitne aj tejto námietke sťažovateľky. Zrušenie napadnutého rozsudku má totiž v procesnej rovine za následok pokračovanie súdneho konania vo fáze, v akej sa nachádzalo pred vydaním sťažnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu. Ústavný súd preto, riadiac sa zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, tejto časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, v konaní pred ústavným súdom, za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti z 23. decembra 2016). Za dva úkony vykonané v roku 2016 patrí odmena v sume dvakrát po 143 € a režijný paušál v sume dvakrát po 8,58 € [v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách

a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)], ktorú bolo potrebné zvýšiť o 20 % DPH (60,63 €), pretože právna zástupkyňa je platcom DPH. Priznaná úhrada trov konania pre sťažovateľku predstavuje celkovú sumu 363,79 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Trovy konania je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2018